

**Ernest Esra Mandel Papers
(1919-) 1943, 1945-1995 (-2005)1945-1995**

Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis
Cruquiusweg 31
1019 AT Amsterdam
Nederland

hdl:10622/ARCH01971

© IISH Amsterdam 2021

Table of contents

Ernest Esra Mandel Papers.....	4
Context.....	4
Content and Structure.....	5
Access and Use.....	7
INVENTARIS.....	7
ALGEMEEN.....	7
Correspondentie.....	7
Agenda's.....	10
Aantekeningen.....	10
PARTICULIER.....	10
Officiële documenten.....	10
Echtgenote.....	11
Familie en de Tweede Wereldoorlog.....	11
Dienstverbanden.....	11
Onderscheidingen.....	11
Promotie.....	11
Inreisverboden.....	11
Herdenkingen.....	12
OPENBAAR LEVEN.....	12
Universiteiten.....	12
- Vrije Universiteit Brussel.....	12
- Overige universiteiten en onderzoeksinstituten.....	13
Onderzoek.....	13
Publicaties.....	14
- Correspondentie met uitgevers.....	14
- Uitgave van boeken en overige publicaties.....	15
- Overige manuscripten en typoscripten.....	18
Redactionele activiteiten.....	19
- Peuple.....	19
- La Gauche. Organe de Combat Socialiste.....	19
- Bundel ter nagedachtenis van Robert H. Langston.....	19
Politieke activiteiten.....	20
- Vierde Internationale algemeen.....	20
- België.....	21
Frankrijk.....	22
Groot-Brittannië.....	22
Verenigde Staten.....	22
- Overige activiteiten.....	23
DOCUMENTATIE.....	23
Publicaties van en over Mandel.....	23
Overige documentatie.....	23
ANNEX.....	26
Archief van Gisela Mandel-Scholtz.....	26
Correspondentie.....	26
Overige.....	27
Documentatie.....	28
Stukken afkomstig van Bruno Coppieters.....	28
Stukken afkomstig van Georges Dobbeleer.....	28
Stukken afkomstig van Ernst Federn.....	28
Stuk afkomstig van Chris den Hond.....	28
Kopieën verstrekt door officiële instanties.....	28
Aanvulling 2009.....	28

Aanvulling 2010.....	28
Aanvulling 2016.....	29
Aanvulling 2019.....	29
Restanten.....	29
Aanvulling 2008.....	29
Aanvulling 2009.....	29

Ernest Esra Mandel Papers

Collection ID ARCH01971

Creator Mandel, Ernest Esra

Other Creator(s) Scholtz, Gisela

Period (1919-) 1943, 1945-1995 (-2005)1945-1995

Period (bulk) 1945-1995

Extent 20.25 m.

Language list EnglishDutch

Language of Material German, French, Dutch, English

Context

Biographical Note

Short English version:

Born in Frankfurt am Main, Germany, 5 April 1923, died in Brussels 20 July 1995; Belgian political activist, Marxist theoretician and professor of economics; joined the Trotskyist movement at an early age; participated in the resistance during the German occupation; arrested and imprisoned in various concentration camps; studied economics after the war and became active in the trade union movement; his membership of the Belgische Socialistische Partij (BSP) was ended by his expulsion in 1964; from 1971 he taught Marxist economics at the (Flamish) University of Brussels; Mandel published many books, of which his 'Traité d'économie marxiste', 'Late capitalism' and 'Long waves of capitalist development' became the most famous; he took part in many debates on economic policy and during the 1960s and 1970s he was a source of inspiration for students and other youth looking for an updated Marxist theory.

Extended Dutch version:

Ernest Esra Mandel, die zichzelf later zou betitelen als een 'Vlaamse Internationalist van joodse herkomst' werd geboren op 5 april 1923 in Frankfurt am Main als zoon van Henri (Henoeh) Mandel en Rosa (Roza) Mateles. Zijn vader Henri was in juli 1913 uit Kraków in Polen naar België gekomen om daar zijn studie voort te zetten. Mede ten gevolge van het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog zou zijn vader zich definitief in België vestigen.

Op 17 mei 1921 trouwde Henri in Antwerpen met Rosa (Roza) Mateles, geboren in Kraków op 23 november 1895. Hij kreeg bij besluit van 6 juni 1921 de 'Toelating tot bestendig verblijf in België', die zijn vrouw al op 16 februari van datzelfde jaar had gekregen. Hun nationaliteit bleef de Poolse. Ernest kreeg later nog een broer Michel (Micha/Michée), geboren te Antwerpen op 24 januari 1926. De beide zonen kregen de Poolse nationaliteit. Het feit dat Ernest in Frankfurt werd geboren had uitsluitend te maken met het feit dat zijn moeder, omdat een moeizame bevalling werd verwacht, op advies van haar Antwerpse arts naar een geneeskundige kliniek in Frankfurt was gereisd.

Henri Mandel had zich als diamantair gevestigd maar was later, toen de crisis in het diamantvak hem in 1929-1930 grote verliezen bracht, uit dit vak gestapt en verzekeraar geworden. Het gezin Mandel woonde achtereenvolgens op verschillende adressen in de Antwerpse agglomeratie. Vanaf augustus 1942 moesten ze onderduiken. Na de bevrijding verhuisde het gezin Mandel in november 1944 naar Schaerbeek bij Brussel.

Henri Mandel was in 1940 actief geworden in het verzet en was oprichter en lid van het bestuurscomité van de groep die de clandestiene bladen Het Vrije Woord (Oktober 1940-Augustus 1942), Das Freie Wort (Januari 1943-September 1944) en Vrank en Vrij (Mei 1943-September 1944) uitgaf.

Henri, Rosa en Michel bleven, hoewel opgejaagd door de Gestapo, op vrije voeten. Ernest werd, nadat hij na een eerdere arrestatie had kunnen ontsnappen, op 29 maart 1944 in Luik voor de tweede keer aangehouden. Op 12 mei 1944 werd hij tot jarenlange dwangarbeid veroordeeld wegens het uitgeven en verspreiden van 'illegale' bladen. Op 3 juni 1944 werd hij naar Duitsland

getransporteerd en verbleef hij in diverse gevangenenkampen. Op 26 maart 1945 werd hij door het oprukkende Amerikaanse leger bevrijd. Nadat hij vier weken als tolk bij de Amerikaanse autoriteiten in Darmstadt had gewerkt, keerde hij naar België terug.

Ernest Mandel werd in 1939 een actieve trotskist en sloot zich in 1940 kort na de bezetting van België door Duitsland bij een ondergrondse trotskistische organisatie aan. Sinds 1941 was hij ononderbroken lid van het Centraal Comité van de Belgische afdeling van de Vierde Internationale. Tussen zijn eerste en tweede arrestatie nam hij in het begin van 1944 deel aan de eerste Europese conferentie van de ondergrondse afdelingen van de Vierde Internationale. Vanaf 1946 was hij lid van het Internationaal Secretariaat van de Vierde Internationale (vanaf 1963 heette dit het Verenigd Secretariaat). Tussen 1954 en 1965 was Mandel actief binnen de linkervleugel van de Belgische Socialistische Partij (BSP) en was hij vooral werkzaam als journalist. Hij was (hoofd)redacteur van *La Gauche. Organe de Combat Socialiste*, het weekblad van de linkervleugels van partij en vakbeweging. Van 1954 tot 1963 was Mandel lid van de economisch-wetenschappelijke commissie van de Belgische vakbeweging. In 1964-1965 werd Mandel samen met andere kopstukken van de linkervleugel vanwege de aanhoudende oppositie uit de partij gezet. De uit de partij gezette socialistische organisaties organiseerden zichzelf aanvankelijk als linkse socialistische groepen, maar fuseerden daarna met de *Jeunes Gardes Socialistes* en een bestaande Belgische trotskistische groep. Samen vormden zij de *Revolutionaire Arbeidersliga (RAL)/Ligue Révolutionnaire des Travailleurs*, de Belgische afdeling van de Vierde Internationale. In 1971 legde Mandel mede de basis voor de *Socialistische Arbeiders Partij (SAP)/Parti Ouvrier Socialiste (POS)*, ontstaan uit de fusie van de 'antikapitalistische' linkervleugel binnen de socialistische arbeidersbeweging en de nieuwe geradicaliseerde jongeren- en studentenbewegingen, en voortaan de Belgische sectie van de Vierde Internationale.

Mandel gaf veel lezingen en cursussen en droeg zo bij aan de scholing van duizenden 'militanten' binnen en buiten de Vierde Internationale. Daarnaast publiceerde Mandel vele artikelen en boeken die in tientallen talen vertaald werden. Begin jaren zestig publiceerde hij het standaardwerk *Traité d'Économie marxiste*. In 1967 sloot hij zijn studie af aan de *École Pratique des Hautes Études* van de Sorbonne in Parijs, een studie die hij vóór de Tweede Wereldoorlog begonnen was en als gevolg van die oorlog had afgebroken. In 1972 promoveerde hij aan de *Freie Universität Berlin* op het proefschrift 'Der Spätkapitalismus. Versuch einer marxistischen Erklärung'. Uiteindelijk zou Mandel op de golven van de studentenbeweging van de jaren zestig ook een universitaire loopbaan gaan volgen. Na zijn promotie werd hij hoogleraar aan de *Vrije Universiteit Brussel* tot aan zijn emeritaat in 1989.

Mandel kreeg in de loop van de jaren zestig een relatie met de Westduitse Gisela Scholtz, die o.a. actief was in de *Sozialistischer Deutscher Studentenbund (SDS)*. Mandel trad met haar in het huwelijk. Gisela Scholtz overleed op 14 februari 1982, zesenvestig jaar oud. Mandel hertrouwde met de Belgische Anne Sprimont.

Naast zijn universitaire activiteiten bleef Mandel volop actief binnen de Vierde Internationale. Eind jaren tachtig hield hij zich intensief bezig met veranderingen in de Sovjet-Unie en dit resulteerde in het boek *Où va l'URSS de Gorbatchev?*. In 1989 en 1990 koesterde hij hoge verwachtingen van de veranderingen in Duitsland na de val van de Muur. Ondanks nieuwe teleurstellingen bleef Mandel optimistisch en zo sprak hij ook op het veertiende Wereldcongres van de Vierde Internationale in juni 1995. Op 20 juli 1995 maakte een hartaandoening een einde aan een werkzaam leven. Mandel werd bijgezet op de begraafplaats *Père-Lachaise* te Parijs. Voor verdere biografische gegevens verwijs ik naar de biografie van Mandel *Rebel tussen droom en daad* (Antwerpen, 2007) van de hand van Jan Willem Stutje.

Acquisition

The papers were deposited at the IISH by Anne Mandel-Sprimont (Brussel) in 1996; with 8 accruals from 1996 to 2009, and further accruals from Helmut Wendler in 2009, AMSAB Gent in 2010, Jan-Willem Stutje in 2016 and Wim Seegers in 2019.

Content and Structure

Content

Correspondence with Perry Anderson, Andre Gunder Frank, Daniel Guérin, Ralph Miliband, Roman Rosdolsky, Paul Sweezy and many others 1945-1995; agenda 1949-1961; some personal documents (1919-) 1965-1995 (-1997); correspondence concerning La Gauche 1956-1971; correspondence with publishers 1960-1995; correspondence and other documents relating to the Bureau of the Fourth International, including proceedings of the meetings of its United Secretariat (USEC) and documents relating to congresses (1938-) 1954-1995; documents relating to the Belgian section of the Fourth International 1954-1992; documents relating to the Socialist Workers Party in the United States 1971-1983; files concerning the political situation in a great many countries; files on other subjects; manuscripts; notes; reports and printed material.

Documents relating to the Hamburger Institut für Sozialforschung 1984-1986; letters by Ernest Mandel to Ernst and Hilde Federn 1946-1992.

Papers of Gisela Mandel-Scholtz (1935-1982): correspondence 1949-1975; letters of Klaus Meschkat 1961-1969; correspondence with Ute Martin on the political situation in India 1965-1969; texts of her speeches at universities in the United States in 1968; documents relating to the Sozialistischer Deutscher Studentenbund (SDS) 1968-1971, the International Marxist Group (IMG; British section of the Fourth International) 1971-1972 and the Revolutionaire Arbeidersliga (RAL; Belgian section of the Fourth International) 1971-1976; documents concerning the youth work of the Fourth International 1968-1969.

Arrangement

Het archief van Ernest Mandel werd in 1996 aan het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) te Amsterdam in bewaring gegeven. In latere jaren volgden enkele aanvullingen.

De in het archief aanwezige ordening is in principe gerespecteerd. De correspondentie van Mandel, die bestaat uit ingekomen brieven en doorslagen van verzonden brieven, was gedeeltelijk chronologisch en gedeeltelijk geografisch (naar land, regio en werelddeel) geordend. Dit is zo gelaten. De correspondentie uit Mandel's laatste tien levensjaren, die in veelal chaotische toestand op het IISG arriveerde, is naar jaar geordend. In de meeste gevallen dienen onderzoekers beide series correspondentie te raadplegen.

De in het archief aanwezige manuscripten en typoscripten zijn, voor zover deze tot publicaties geleid hebben, naar publicatie geordend.

Omdat hiertoe de nodige middelen ontbraken, is een nadere ordening van de correspondentie naar afzender c.q. geadresseerde, achterwege gebleven. Ook de talrijke, veelal ongedateerde en van geen of slechts een 'werktitel' voorziene, manuscripten en typoscripten, zouden nader ontsloten kunnen worden, maar dit bleek eveneens te tijdrovend en te veel specialistische kennis te vergen. Als aanvulling op het archief van Ernest Mandel werd ook archief van Gisela Mandel-Scholtz ontvangen, evenals correspondentie die door Ernst en Hilde Federn aan Anne Mandel was geretourneerd. Deze aanvullingen zijn als annex aan het archief toegevoegd.

Jan Willem Stutje, de biograaf van Mandel, ontving in de loop van zijn onderzoek geregeld aanvullingen op het archief van Anne Mandel-Sprimont en daarnaast ontving hij ook stukken van diverse andere personen. Deze stukken van derden zijn eveneens als annex aan het archief toegevoegd. Door Stutje ontvangen archivalia van Catherine Samary zijn op het IISG als een zelfstandig archief geregistreerd.

Foto's en ander beeldmateriaal zijn overgedragen aan de afdeling Beeld en Geluid van het IISG, evenals geluidscassettes met daarop door Stutje afgenomen interviews met familie, vrienden en strijdmakkers van Mandel.

Processing Information

Inventory made by Bouwe Hijma in 2006.

Subjects

Geografische namen

Belgium

Personen

Frank, Andre Gunder
Mandel-Scholtz, Gisela
Rosdolsky, Roman

Organisaties

Fourth International. United Secretariat
International Marxist Group - British Section of the Fourth International
Revolutionaire Arbeidersliga (België)
Sozialistischer Deutscher Studentenbund

Thema's

Communist movements and parties
Socialist and social democrat parties/Socialist International

Materiaaltype

Archival material

Access and Use

Access

Restricted
Permission required

Preferred Citation

Ernest Esra Mandel Papers, inventory number ..., International Institute of Social History,
Amsterdam

INVENTARIS

ALGEMEEN

Correspondentie

1-88	Correspondentie. Met bijlagen. 1945-1995. 60 mappen, 24 pakken en 4 dozen
1	1945-1957. (1 doos)
2-6	1956-1958. (5 mappen)
7-9	1959-1963. (3 mappen)
10-17	1960-1962. (8 mappen)
18	1962-1963. (1 map)
19-20	1963-1964. (1 doos en 1 map)
21-26	1964. (6 mappen)
27-29	1964. (3 mappen)
30-31	1965. (2 mappen)
32-36	1965-1966. (3 mappen, 2 pakken)
37-38	1967. (2 pakken)
39-41	1968. (2 pakken, 1 map)
42-43	1969. (2 pakken)

- 44-45 1970. (2 pakken)
- 46-47 1971. (2 pakken)
- 48-49 1972. (2 pakken)
- 50-52 1973. (2 pakken, 1 map)
- 53-54 1974. (2 pakken)
- 55-56 1975. (2 pakken)
- 57-58 1976. (2 pakken)
- 59 1976-1977. (1 map)
- 60 1977. (1 pak)
- 61-64 1978-1979. (4 mappen)
- 65-66 1980-1982. (2 pakken)
- 67-69 1980-1984. (3 mappen)
- 70-74 1981-1985. (5 mappen)
- 75-79 1986-1988. (5 mappen)
- 80 1987-1989. (1 map)
- 81-88 1990-1995. (6 mappen en 2 dozen)
- 89-177 Correspondentie met personen en organisaties. Geordend naar landen en regio's.
Met bijlagen. 1968-1990 en z.j. 89 mappen
  - 89-93 Afrika en Azië, inclusief het Midden-Oosten. 1969-1983, 1985-1987.
    - 89 1969-1974.
    - 90 1974-1976.
    - 91-92 1977-1983.
    - 93 1985-1987.
  - 94-98 Australië en Nieuw-Zeeland. 1970-1974, 1983-1987.
    - 94-96 1970-1974.
    - 97 1983-1985.
    - 98 1986-1987.
  - 99-105 België. 1974-1988.
    - 99 1974-1976.
    - 100 1977-1981.
    - 101-102 1981-1986.
    - 103 1984-1988.
    - 104 1985-1987.
    - 105 1986-1988.
  - 106 Canada. 1974-1976, 1978-1981, 1986, 1988 en z.j.
  - 107-108 Canada en de Verenigde Staten. 1980-1985.
  - 109 China. 1982- 1984, 1986.
  - 110 Denemarken. 1974-1975, 1983-1984.
  - 111-120 Duitsland (West). 1974-1988.

- 111 1974-1976.
- 112-114 1977-1981.
- 115-116 1980-1985.
- 117-118 1985-1988.
- 119-120 1986-1988.
- 121-124 Frankrijk. 1974-1988.
- 121 1974-1976.
- 122 1977-1981.
- 123 1977-1986.
- 124 1986-1988.
- 125 Grenada. 1984-1985.
- 126-127 Griekenland. 1972-1976, 1986 en z.j.
- 126 1972-1974.
- 127 1974-1976, 1986 en z.j.
- 128-132 Groot-Brittannië. 1974-1988.
- 128 1974-1976.
- 129 1977-1981.
- 130 1981-1985.
- 131 1985-1987.
- 132 1986-1988.
- 133 Ierland. 1973-1974.
- 134-135 India. 1972-1976, 1981-1982, 1984-1985, 1988.
- 134 1972-1974.
- 135 1974-1976, 1981-1982, 1984-1985, 1988.
- 136 Iran. 1973-1976, 1978-1980.
- 137 Italië. 1972-1975, 1977-1980, 1984-1985.
- 138-139 Japan. 1972-1975, 1982, 1985, 1987-1988.
- 138 1972-1974.
- 139 1974-1975, 1982, 1985, 1987-1988.
- 140-145 Latijns-Amerika (m.u.v. Mexico). 1973-1987.
- 140-141 1973-1976.
- 142-143 1977-1981.
- 144 1981-1985.
- 145 1985-1987.
N.B. Zie ook Mexico.
- 146 Luxemburg. 1970-1974.
- 147-148 Mexico. 1971-1976, 1979, 1986-1988.
- 147 1971-1975.
- 148 1974-1976, 1979, 1986-1988.
- 149-152 Nederland. 1968-1988.
- 149 1968-1972.

- 150 1972-1976.
- 151 1977-1985.
- 152 1986-1988.
- 153-154 Oostenrijk. 1975, 1977-1987.
  - 153 1975, 1977-1980..
  - 154 1981-1987.
- 155-159 Oost-Europa. 1969-1972, 1978-1986, 1989-1990.
  - 155-156 1969-1972.
  - 157 1978-1985.
  - 158 1985-1986.
  - 159 1989-1990.
- 160 Filippijnen. 1970-1972.
- 161 Portugal. 1974-1975, 1982, 1984, 1987.
- 162-166 Scandinavië (Denemarken, Finland, IJsland, Zweden). 1968-1974, 1978-1988.
  - 162-165 1968-1974.
  - 166 1978-1988
N.B. Zie ook Denemarken.
- 167 Spanje. 1977-1987.
- 168 Sri Lanka. 1974-1983, 1995.
- 169 Turkije. 1984, 1986-1987.
- 170-174 Verenigde Staten. 1973-1975, 1977-1981, 1983-1988.
  - 170 1973-1975.
  - 171-172 1977-1981.
  - 173-174 1983-1988.
N.B. Zie ook Canada.
- 175 Zuid-Korea. 1981, 1985, 1989.
- 176-177 Zwitserland. 1968-1974, 1977-1988.
  - 176 1968-1974.
  - 177 1977-1988.

Agenda's

- 178-179 Agenda's voor de jaren 1949, 1953, 1956-1961. 2 mappen

Aantekeningen

- 180-183 Cahiers en schrijfblokken met aantekeningen. 1966-1993. 4 dozen

PARTICULIER

Officiële documenten

- 184-186 Kopieën van persoonlijke documenten (inentingsbewijzen, schoolrapporten, universitaire diploma's en andere officiële stukken) van Ernest Mandel. 1923-1993. 2 mappen en 1 doos
NB. Originelen bij Anne Mandel-Sprimont in Brussel.

Echtgenote

- 187-189 Correspondentie tussen Ernest Mandel en Gisela Scholtz. 1965-1966, 1971, 1980. 3 mappen
N.B. Originelen van Gisela aan Ernest, doorslagen van Ernest aan Gisela.

Familie en de Tweede Wereldoorlog

- 190, 190A, 191 Stukken betreffende oorlogsschade ('damages de guerre') en het verkrijgen van schade vergoedingen voor Henri Mandel, Roza Mandel-Mateles, Ernest Mandel en andere familieleden en andere stukken betreffende verzekeringen van Roza Mandel-Mateles ('Veuve Henri Mandel'). 1919, 1927-1932, 1936-1939, 1941-1942, 1948, 1955-1973. 2 mappen en 1 doos
N.B. De stukken uit de periode 1927-1942 betreffen voornamelijk lidmaatschapsbewijzen van Henri Mandel van de 'Touring Club van België' en de 'Société Royale de Zoologie d'Anvers', de stukken uit 1919 betreffende werkvergunning van Henri Mandel voor Frankfurt am Main.

Dienstverbanden

- 192-193 Stukken betreffende de vaststelling en wijziging van de diverse dienstverbanden van Ernest Mandel aan de Vrije Universiteit Brussel. 1972-1989. 2 mappen
194 Stukken betreffende het dienstverband van Ernest Mandel aan de Vrije Universiteit Brussel en de vergoeding van sommige werkzaamheden door het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO). 1989-1990. 1 map

Onderscheidingen

- 195 Stukken betreffende de verlening van een eredoctoraat aan Ernest Mandel door de Universidad Autonoma de Santo Domingo en zijn verblijf in de Dominicaanse Republiek in april 1992. 1987, 1992. 1 omslag
196 'Certificate of Appreciation', uitgereikt door 'The American University' in Brussel aan Ernest Mandel. Met bijlage. 1988. 1 map
197 Certificaat uitgereikt aan Ernest Mandel in zijn hoedanigheid van Miembro Honorario van de Consejo Consultivo van het Museo Casa de Leon Trotsky in Mexico-Stad. Met bijlagen. 1990. 1 omslag

Promotie

- 198 Stukken betreffende de promotie van Ernest Mandel aan de Freie Universität Berlin op het proefschrift 'Der Spätkapitalismus. Versuch einer marxistischen Erklärung'. 1972. 1 omslag

Inreisverboden

- 199-201 Stukken betreffende het Mandel opgelegde inreisverbod voor West-Duitsland, Engeland, Frankrijk, de Verenigde Staten en Zwitserland en pogingen deze, tijdelijk dan wel definitief, ongedaan te maken. 1968-1972. 3 mappen

- 202-206 Stukken betreffende het aan Mandel opgelegde inreisverbod voor West-Duitsland en Zwitserland en pogingen deze, tijdelijk dan wel definitief, ongedaan te maken. 1972-1975. 5 mappen
- 207-210 Stukken betreffende het aan Mandel opgelegde inreisverbod voor West-Duitsland en pogingen dit, tijdelijk dan wel definitief, ongedaan te maken en in het bijzonder de campagne om de burgerrechten van Wolf Biermann en Ernest Mandel te herstellen. 1972-1978. 4 mappen
- 211 Correspondentie en andere stukken betreffende het inreisverbod voor Frankrijk en andere landen, opgelegd aan Ernest Mandel en de pogingen dit, tijdelijk dan wel definitief, ongedaan te maken. 1978-1981. 1 map

Herdenkingen

- 212 Stukken betreffende de herdenking van Ernest Mandel bij diens overlijden. 1995. 1 map
- 213 Stukken betreffende de door de Ernest Mandel Stichting georganiseerde studiedag over de 'Actualiteit van Ernest Mandel' op 15 maart 1997 te Brussel. 1997. 1 map

OPENBAAR LEVEN

Universiteiten

- Vrije Universiteit Brussel

- 214 Werkstukken 'Dialectische processen en dialectische logica's' door Diderik Batens en 'La dialectique dans quelques développements de la physique aujourd'hui' door Isabelle Stengers, gemaakt in het kader van de door Ernest Mandel verzorgde werkgroep 'Dialectiek' aan de Vrije Universiteit Brussel. Met bijlage. 1979. 1 map
- 215 Stukken betreffende het seminar aan de Vrije Universiteit Brussel over dialectiek. 1979-1980. 1 map
- 216-217 Stukken betreffende het door de Vrije Universiteit Brussel van 24 tot 26 november 1983 ter gelegenheid van de honderdste sterfdag van Karl Marx op initiatief van Ernest Mandel georganiseerde colloquium 'De actualiteit van Karl Marx' alsmede stukken betreffende enkele andere vanwege dit jubileum georganiseerde bijeenkomsten. 1982-1983. 2 mappen
- 218 Programma van en papers voor het colloquium 'De toekomst van de arbeid', georganiseerd door de Vrije Universiteit Brussel van 14 tot 16 januari 1985. 1984-1985. 1 map
- 219-221 'Werkdocumenten', verschenen bij het Centrum voor Politicologie van de Vrije Universiteit Brussel. 1984-1986. 3 mappen
- 222 Typoscript 'La conception des droits de l'homme dans les documents de la "Charte 77" relatifs au mouvement pour la paix' door Bruno Coppieters van de Vrije Universiteit Brussel. Met bijlage. 1985. 1 map
- 223-224 Papers van diverse auteurs, te presenteren tijdens het internationale colloquium over 'The Long Waves of the Economic Conjuncture - The Present State of the International Debate', georganiseerd door de Vrije Universiteit Brussel van 12 tot 14 januari 1989. 1988. 2 mappen
- 225 Stukken betreffende de werkzaamheden van Ernest Mandel aan de Vrije Universiteit Brussel. 1990-1991. 1 map

- 226 Syllabus 'Politieke structuren van West-Europa en de U.S.A.' [door Ernest Mandel?]. Z.j. [c. 1982]. 1 map
- 227 Syllabus 'Marxistische economie' door Ernest Mandel voor de Vrije Universiteit Brussel. Z.j. 1 deel

- Overige universiteiten en onderzoeksinstellingen

- 228 Scripties geschreven door studenten in het kader van door Ernest Mandel aan de 'Université Catholique de Louvain' verzorgde colleges c.q. werkgroepen. 1970-1971. 1 map
- 229-232 Stukken betreffende het Hamburger Institut für Sozialforschung. 1984-1986. 4 mappen
- 229 1984-1986.
- 230-232 1986.
- 233 Stukken betreffende de deelname van Ernest Mandel aan het door het Hamburger Institut für Sozialforschung van 29 september tot 5 oktober 1986 te organiseren colloquium 'Marxismus heute'. 1985-1986. 1 map
- 234-235 Typoscript 'Folter und der Kampf gegen die Folter: Kurzer geschichtlicher Abriß' door Ernest Mandel en andere stukken betreffende een onderzoeksproject van het Hamburger Institut für Sozialforschung naar folter- en martelpraktijken van de staat. 1986. 2 mappen
- 236 Stukken betreffende een actie om door middel van belastingfaciliteiten financiële steun te verkrijgen voor het Internationaal Vorsings- en Vormingsinstituut voor de Bevordering van het Wetenschappelijk en Democratisch Socialisme, waarvan Mandel een van de oprichters was. 1989-1991. 1 map

Onderzoek

- 237-238 Stukken betreffende Marx, de marxistische economie, *Das Kapital* en andere geschriften. 1943, 1945, 1960-1961, 1971-1979, 1981, 1984, 1988, 1991-1992 en z.j. 2 dozen
- 239 Notitieschrift met tijdens een studieverblijven in Joegoslavië en Polen gemaakte aantekeningen. Met bijlagen. 1956 en z.j. 1 map
- 240-241 Stukken betreffende onderzoek naar aard en omvang van het kapitalisme in België. 1956, 1960, 1967-1972. 2 mappen
- 242-243 Typoscript van hoofdstuk 9 'Is socialism really possible, desirable, necessary', onderdeel van 'Marx's Theoretical Heritage'. Met bijlagen. 1984-1985. 2 mappen
- 244 Typoscript van hoofdstuk 7 'Ethics and Politics' met commentaar door H. Dahmer. 1985 en z.j. 1 map
N.B. Onduidelijk is bij welke publicatie dit hoofdstuk hoort.
- 245-246 Stukken betreffende de begrippen 'plan' en 'markt' in de marxistische theorie. 1962, 1966-1967, 1969. 2 mappen
- 247-256 Stukken betreffende de marxistische crisistheorie en typoscripten c.q. publicaties van Ernest Mandel en anderen op dit terrein. 1963, 1965, 1970, 1972, 1974-1976, 1978-1980, 1982-1985 en z.j. 10 mappen
- 247-248 1963, 1965, 1970, 1972, 1978.
- 249-251 1974-1976, 1978-1980.
- 252-253 1978-1979.

- 254 1982-1985.
- 255-256 Z.j.
- 257 Stukken betreffende het marxisme, de dialectiek en de discussie over het begrip 'vervreemding'. 1968, 1973-1974 en z.j. 1 map
- 258 Typoscript van de lezing 'Revolutionäre Strategie im Neokapitalismus' gehouden door Ernest Mandel in Wenen op 6 november 1970. 1 stuk
- 259 Manuscript en andere stukken betreffende de studie van de werken van Spinoza. 1973, 1977 en z.j. 1 map
- 260 Stukken betreffende het management-seminar over dialectiek op Kreta van 6-10 mei 1974. 1974. 1 map
- 261-262 Uitgewerkt verslag van een discussie tussen Rupert Lay S.J. en Ernest Mandel over de begrippen 'Neo-Marxismus', 'Entfremdung' en 'Soziale Revolution', georganiseerd door het Management Institut Hohenstein op 26 en 27 september 1974 te Luxemburg, een krantenartikel over een discussie tussen Mandel, Lay en aantal topmanagers begin 1976 te Brussel en correspondentie tussen het Management Institut Hohenstein. 1974, 1976. 2 mappen
- 263 Stukken betreffende 'dependence' theorieën. 1975-1988. 1 map
- 264 Stukken betreffende bezoeken van Mandel aan Engeland en zijn discussies met o.a. Rod Coombs over de 'long-wave theory'. 1976. 1 map
- 265 Stukken betreffende het armoedevraagstuk. 1985-1986. 1 map
- 266-267 Stukken betreffende de door Ernest Mandel op 20 oktober 1987 in Delft gehouden lezing over 'Economie' in het kader van de lezingencyclus 'Het onzichtbare in de architectuur. Het verhaal in en achter de façade' en de publicatie van de lezingen. 1986-1991. 2 mappen
- 268 Stukken betreffende 'Classes sociales'. 1988, 1990 en z.j. 1 map
- 269-270 Stukken betreffende het internationale symposium over Leon Trotsky in Wuppertal, Duitsland van 26 tot 29 maart 1990. 1990. 2 mappen
- 271 Aantekeningen en 'werkmateriaal' betreffende 'l'Insurrection prolétarienne de 1830' [in België]. Z.j. 1 map
- 272-277 Schriften met aantekeningen betreffende geraadpleegde literatuur ('Cahiers Bibliographie', genummerd 1-33) en andere literatuurverwijzingen. Z.j. 5 mappen en 1 doos

Publicaties

- Correspondentie met uitgevers

- 278-302 Correspondentie met diverse uitgevers. 1961-1995, 1999. 24 mappen en 1 pak
- 278 1961-1970. (pak)
- 279-282 1967-1980.
- 283 1969-1976.
- 284-287 1969-1979.
- 288-289 1970-1975.
- 290 1973-1976.

- 291 1977-1979.
- 292 1977-1984.
- 293-294 1979-1980, 1983-1985.
- 295-296 1980-1987.
- 297 1981-1992.
- 298-299 1982-1995.
- 300 1985-1994..
- 301 1990-1995.
- 302 1992-1995, 1999.

- Uitgave van boeken en overige publicaties

- 303-315 'Werkmateriaal' en aantekeningen betreffende Ernest Mandel's *Traité d'Économie marxiste* . 1951-1961. 13 mappen
  - 303-305 Hoofdstukken 8-10.
  - 306 Hoofdstuk 12.
  - 307-309 Hoofdstuk 14.
  - 310 Hoofdstuk 15.
  - 311-314 Hoofdstukken 16-17.
  - 315 Divers.
- 316-317 Typoscripten van gedeelten van Ernest Mandel's *Traité d'Économie marxiste* . c. 1960. 2 dozen
- 318-323 Stukken betreffende de uitgave van Ernest Mandel's *Traité d'Économie marxiste* en van vertalingen van dit werk. 1960-1986. 6 mappen
  - 318-320 1960-1986.
  - 321 1962-1963.
  - 322 1963-1965.
  - 323 1966-1972.
- 324 Typoscript van een gedeelte van de Duitse vertaling van Ernest Mandel's *Traité d'Économie marxiste* . Z.j. 1 map
- 325 Typoscript 'La formation de la pensée économique de Karl Marx de 1843 jusqu'à la rédaction du "Capital" (Étude génétique)'. c. 1966. 1 map
N.B. Gepubliceerd als *La formation de la pensée économique de Karl Marx. De 1843 jusqu'à la rédaction du 'Capital'. Etude génétique* (Paris, 1967).
- 326-328 Typoscript 'Theorie des Spätkapitalismus'. [c. 1970]. 3 pakken
  - 326 Hoofdstukken 1-4.
  - 327 Hoofdstukken 5-8.
  - 328 Hoofdstukken 9-17.
- 329-331 Typoscript 'Der Spätkapitalismus. Versuch einer marxistischen Erklärung'. 3e versie. [c. 1972]. 2 pakken en 1 map
- 332-334 Correspondentie met Suhrkamp Verlag te Frankfurt am Main in verband met de uitgave van Ernest Mandel's *Theorie des Spätkapitalismus* en met Éditions du Seuil te Parijs, Uitgeverij en boekhandel Van Genneep te Amsterdam, Pathfinder

- Press te New York en andere uitgeverijen inzake de uitgave van vertalingen. 1972-1976. 3 mappen
- 335 Stukken betreffende het schrijven van een inleiding door Ernest Mandel op *Das Kapital* van Karl Marx. 1972-1973. 1 map
- 336-337 Typoscripten en andere stukken betreffende de 'Introduction' op hoofdstuk III van het *Kapitaal*. Z.j. 2 mappen
- 338-340 Stukken betreffende het 'Marx-Book/Britain'. 1985-1986. 3 mappen
N.B. Heeft uiteindelijk geresulteerd in Mandel's 'Introduction' in elk van de drie delen van Karl Marx, *Capital* (London, 1976- 1992), vol. 1, pp. 11-86, vol. 2, pp. 11-79, vol. 3, pp. 9-90.
- 341 Typoscripten 'Archipel Gulag oder die unbewältigte Vergangenheit des Stalinismus' en 'Solschenizyn, oder die unbewältigte Vergangenheit des Stalinismus'. Z.j. 1 omslag
N.B. Gepubliceerd als 'Solschenizyns "Archipel Gulag" oder die unbewältigte Vergangenheit des Stalinismus' in *Alternative. Zeitschrift für Literatur und Diskussion*, 18 (1975), nr. 100, pp. 32-44.
- 342-343 Typoscripten, aantekeningen en werkmateriaal voor "Trotsky's Marxism". [c. jaren '70]. 2 mappen
N.B. Deze typoscripten resulteerden uiteindelijk in *Trotsky. A study in the dynamic of his thought* (London, 1979).
- 344 Typoscript 'Pourquoi la bureaucratie Soviétique n'est pas une nouvelle classe dominante'. Z.j. 1 stuk
N.B. Verschenen in *Quatrième Internationale* 38 (1980), pp. 61-77.
- 345-346 Typoscripten van, correspondentie en andere stukken betreffende de uitgave van Ernest Mandel's *Delightful murder. A Social History of the Crime Story* en de vertalingen in het Duits *Ein schöner Mord. Sozialgeschichte des Kriminalromans*, Frans *Meurtres exquis. Histoire sociale du roman policier*, Spaans *Delicias do crime. História social do romance policial* en mogelijke vertalingen in het Italiaans en Nederlands. 1983-1989. 1 doos en 1 map
- 347-348 Recensies, artikelen en andere stukken betreffende de uitgave van Ernest Mandel's *Delightful murder. A Social History of the Crime Story*. 1984-1986. 2 mappen
- 349 Typoscript 'Hendrik de Man vijftig jaar later'. 1985. 1 map
N.B. Verschenen in *Hendrik de Man. Een portret 1885-1953* (Antwerpen, 1985). 1 stuk.
- 350 Correspondentie en 'werkmateriaal' betreffende de uitgave van Ernest Mandel's *The Meaning of the Second World War*. 1985-1987. 1 map
N.B. Verschenen als *The Meaning of the Second World War* (London, 1986).
- 351-353 Drukproeven van Ernest Mandel's *The Meaning of the Second World War*. Met bijlagen. [1986]. 3 mappen
- 354 Typoscript 'Zum Historikerstreit. Ursprung, Wesen, Einmaligkeit und Reproduzierbarkeit des Dritten Reiches' door Ernest Mandel. 1988 en z.j. 1 map
N.B. Verschenen als nawoord bij de Duitse vertaling van *The Meaning of the Second World War*.
- 355 Typoscript 'The role of the individual in history in the light of the Second World War'. Met commentaar op de tekst door Jurriaan Bendien, J. Craeybeckx en Theo van Tijn. 1986. 1 map
N.B. Verschenen onder de titel 'The role of the individual in history. The case of World War Two'. In *New Left Review*. Nr. 157 (May-June 1986), pp. 61-77.

- 356-357 Typoscript in eerste versie 'Où va l'URSS?' ('Réponse marxiste à Gorbatchov'. 'Interprétation marxiste de Gorbatchov') door Ernest Mandel. [c. 1988]. 2 pakken
- 358-360 Typoscript 'Où va l'URSS?' ('Réponse marxiste à Gorbatchov'. 'Interprétation marxiste de Gorbatchov') door Ernest Mandel. [c. 1988]. 3 mappen
- 361-363 Typoscript en drukproeven van Ernest Mandel's *Où va l'URSS de Gorbatchev?* [1989]. 3 mappen
- 364 Manuscript van bijdrage aan 'Eine Chance für Gorbatschow?!'. Met bijlage. c. 1989. 1 omslag
- 365 Typoscript van het nawoord bij de Spaanse, Mexicaanse, Japanse en Arabische uitgave en de tweede Engelse uitgave van Ernest Mandel's *Où va l'URSS de Gorbatchev?* . 1990. 1 omslag
- 366 Typoscripten 'Bureaucratie et alternatives de politique économique (La tragédie de N.I. Boukharine)' en 'Boukharine et le problème de la bureaucratie pendant la période de transition du capitalisme au socialisme'. c. 1988. 1 map
N.B. Deze typoscripten hebben bijgedragen aan het artikel 'Einparteiensystem und Bürokratie in der Übergangsperiode vom Kapitalismus zum Sozialismus' in Theodor Bergmann und Gert Schäfer (Hrsg.), *"Liebling der Partei" Nikolai Bucharin. Theoretiker und Praktiker des Sozialismus* (Hamburg, 1989), pp. 314-324.
- 367 Typoscript 'The Reasons for Founding the Fourth International and why they remain valid to-day'. Met bijlagen. c. 1988. 1 map
N.B. Gepubliceerd in Tom Barrett (ed.), *The Fourth Internationale. Fifty years. Commemorating the fiftieth anniversary of the Fourth Internationale. World party of socialist revolution* (New York, 1990), pp. 80-112.
- 368 Correspondentie met het Spaanse tijdschrift *El Socialismo del Futuro. Revista de debate politico* betreffende een artikel van Ernest Mandel en de uitgave van het desbetreffende tijdschriftnummer in het Frans. 1989-1990. 1 map
- 369 Typoscript van het hoofdstuk 'The Impasse of Schematic Dogmatism. The simplistic Marx and the logical Harman' in 'The Fallacies of State Capitalism'. 1989, 1991. 1 map
N.B. Gepubliceerd in Ernest Mandel, *The fallacies of state capitalism: Ernest Mandel and Chris Harman debate the USSR* (London, 1991).
- 370 Typoscript 'Die Dialektik von Produktivkräften, Produktionsverhältnissen und Klassenkampf'. Z.j. 1 omslag
N.B. Gepubliceerd onder de titel 'Die Dialektik von Produktivkräften, Produktionsverhältnissen und Klassenkampf neben Kategorien der Latenz und des parametrischen Determinismus in der materialistischen Geschichtsauffassung' in Thomas Brüsemeister et. al. (Hrsg.), *Die versteinerten Verhältnisse zum Tanzen bringen. Beiträge zur Marxistischen Theorie heute* [Leo Kofler zum 80sten Geburtstag] (Berlin, 1991), pp. 100-112.
- 371 Manuscript 'Jakob Moneta, zum 75 Geburtstag'. Z.j. 1 stuk
N.B. In relatie te zien tot Mandel's 'Zum Geleit. Drei Niederlagen der deutschen Revolution: Eine weltgeschichtliche Tragödie' in: *Jakob Moneta, Mehr Macht für die Ohnmächtigen. Reden und Aufsätze* (Frankfurt am Main, 1991), pp. 7-20.
- 372 Typoscript 'The roots of the present crisis in the Soviet economy'. Z.j. 1 omslag
N.B. Gepubliceerd in *The Socialist Outlook* , Vol. 27 (1991), pp. 194-210.
- 373 Drukproeven met aantekeningen van Ernest Mandel's *Trotsky als Alternative* . 1992. 1 map
N.B. Verschenen als *Trotsky als Alternative* (Berlin, 1992).
- 374 Typoscript van 'In defence of the October Revolution'. Met bijlagen. 1992. 1 map

- 375-378 Typoscripen van en 'werkmateriaal' betreffende de tweede herziene uitgave van Ernest Mandel's *Long Waves of Capitalist Development. A Marxist Interpretation*. 1970-1972, [1975-1976], 1981-1982, 1984, 1987, 1990-1994 en z.j. 3 mappen en 1 doos
- 379 Correcties op een eerdere versie van Ernest Mandel's *Power and Money. A Marxist Theory of Bureaucracy*, een interview met Mandel over dit boek en enkele recensies. 1993. 1 map
- 380 Typoscript 'Die zukünftige Funktion des Marxismus'. Z.j. 1 omslag
N.B. Lezing gehouden tijdens het Salzburger Humanisten Gespräch, 14-16 oktober 1990 en gepubliceerd in *Inprekorr*, Nr. 259 (1993), pp. 17-23.
- 381 Typoscripten 'Rätesozialismus' en 'Freiheitsrechte und Sozialismus' voor een Liber Amicorum voor Peter von Oertzen. 1994 en z.j. 1 omslag
N.B. Verschenen in: Karin Benz-Overhage, Wolfgang Juettner und Horst Peter (hrsg.), *Zwischen Rätesozialismus und Reformprojekt. Lesebuch zum 70. Geburtstag von Peter von Oertzen* (Köln, 1994).
- 382 Typoscript 'The international Debate on Long Waves of capitalist Development: an intermediary Balance-sheet'. Z.j. 1 stuk
N.B. Gepubliceerd in: Christopher Freeman (ed.), *Long wave theory* (Cheltenham, 1996), pp. 608-630.
- 383 Typoscript van artikel over Willy Boepfle bij diens overlijden. 1994. 1 stuk. N.B. Gepubliceerd als 'Vorwort' in Wolfgang Alles (Hg.), *Gegen den Strom. Texte von Willy Boepfle (1911-1992)* (Köln, 1997), pp.11-15.

- Overige manuscripten en typoscripten

- 384 'Exposés, sur les reformes de structure, conçus et réalisés par Monsieur Mandel, rédacteur en chef du Journal *La Gauche*, et collectés par Marc Claus'. Met bijlagen. Z.j. [c. 1965]. 1 map
- 385 Typoscript 'A propos de Gouvernement Ouvrier et Paysan'. Met bijlagen. 1983 en z.j. 1 map
- 386-387 Typoscript 'Pour la Révolution'. [c. 1989]. 2 mappen
- 388 Typoscript 'The high Price of Campism' [discussion with comrade Geoffrey]. 1991. 1 stuk
- 389 Typoscript 'Behoeftte aan ruimte, veranderende ruimte, bevrijde ruimte' door Ernest Mandel. 1992. 1 stuk
- 390 Typoscript(en) betreffende de Oktoberrevolutie in Rusland in 1917, de verwording hiervan en het gedachtegoed van Trotski (Trotsky). Z.j. 1 map
N.B. Het typoscript is deels Engels- en deels Franstalig.
- 391 Manuscript betreffende de 'Théorie générale du travail salarié, du mouvement ouvrier et du socialisme'. Z.j. 1 map
- 392 Typoscript 'Krise des Marxismus. Krise der Herrschaftssystemen. Gespräch [Johannes] Agnoli - [Ernest] Mandel'. Z.j. 1 map
- 393 Typoscript 'New Social Movements and the Workers Movement'. Z.j. 1 stuk
- 394 Typoscript 'What is the Theory of Permanent Revolution?'. Z.j. 1 stuk
- 395 Typoscript 'L'économie socialiste doit être pleinement émancipatrice'. Z.j. 1 stuk
- 396 'Wat is fascisme en hoe bestrijdt men het succesvol?'. Z.j. 1 stuk
- 397-404 Manuscripten en typoscripten. c. 1984-1992 en z.j. 4 dozen en 4 mappen

N.B. Deze manuscripten en typoscripten zijn in veel gevallen incompleet, zonder titel en niet of onduidelijk gedateerd.

Redactionele activiteiten

- **Peuple**

- 405 Uitnodiging van de ambassadeur van de Sovjet-Unie in België aan Ernest Mandel in zijn hoedanigheid als redacteur van 'Peuple' voor het bijwonen van een receptie ter gelegenheid van de 38ste verjaardag van de Russische Revolutie op 7 november 1955 te Brussel. 1955. 1 stuk

- **La Gauche. Organe de Combat Socialiste**

- 406 Stukken betreffende de oprichting van het tijdschrift *La Gauche* en de vergaderingen van het redactiecomité. 1956-1957. 1 omslag
- 407-453 Correspondentie van de redactie van *La Gauche*. 1956-1969. 47 mappen
- 407-412 1956-1957.
- 413-420 1958-1959.
- 421-428 1959-1960.
- 429-435 1960-1961.
- 436-442 1962-1964.
- 443 1963-1965.
- 444-448 1964.
- 449 1965.
- 450 1965-1966.
- 451 1965-1966.
- 452 1966-1967.
- 453 1967-1969.
- 454 Agenda's met aantekeningen van de vergaderingen van het redactiecomité van *La Gauche*. 1957-1959. 1 map
- 455-460 Manuscripten van artikelen en andere stukken betreffende de redactie van *La Gauche*. 1961-1962, 1965-1968. 6 mappen
- 455-457 1961-1962.
- 458-459 1965-1966.
- 460 1967-1968.
- 461 Stukken betreffende de administratie en het coöperatief van *La Gauche*. 1962-1967, 1971. 1 map
- 462 Brief van M. Dupont aan *La Gauche*, waarin deze zijn ziekte- en invaliditeitsgeschiedenis schetst. Met bijlagen. 1971. 1 map

- **Bundel ter nagedachtenis van Robert H. Langston**

- 463-474 Stukken betreffende de door Mandel geredigeerde uitgave *Ricardo, Marx, Sraffa. The Langston Memorial Volume* (London, 1984) ter nagedachtenis van de Noord-Amerikaanse trotskist en marxistische theoreticus Robert (Bob) H. Langston (1932-1977) en de aan deze bundel ten grondslag liggende symposia in de jaren zeventig. 1977-1986. 10 mappen
- 463-465 Correspondentie.
  - 466-469 Typoscript bijdrage Ernest Mandel 'Gold, Money and the Transformation Problem'.
  - 470-473 Typoscripten van anderen.
  - 474 Commentaar op de typoscripten.
N.B. Ernest Mandel was de drijvende kracht van de 'Robert H. Langston Foundation'.

Politieke activiteiten

- Vierde Internationale algemeen

- 475 Statuten van de Vierde Internationale. 1938, 1948, 1970. 1 omslag
- 476 Stukken betreffende de Vierde Internationale. 1948-1949, 1951. 3 katernen.
- 477 *Bulletin Interieur du Secrétariat International de la Quatrième Internationale* en *Bulletin d'Information de la Quatrième Internationale* . 1954-1963 en z.j. 1 doos
- 478-479 Stencils Vierde Internationale. 1954, 1956-1958, 1962-1963. 2 mappen
- 480-488 Correspondentie en andere stukken betreffende de Vierde Internationale. 1956-1965. 6 dozen en 3 mappen
  - 480 1956-1957.
  - 481 1958-1959.
  - 482 1960.
  - 483 1961.
  - 484-485 1962.
  - 486 1963. (map)
  - 487-488 1964-1965. (mappen)
- 489 Correspondentie en andere stukken betreffende de Vierde Internationale en Azië. 1958-1960. 1 map
- 490 *Internal Bulletin of the International Secretariat of the Fourth International* en *Information Bulletin of the International Secretariat of the Fourth International* . 1958-1962 en z.j. 1 pak
- 491 *International Bulletin* . 1961-1962. 1 map. [Vol. 1 (1961-1962), nrs. 2, 9, 11, 18/19, 21, 23-26, 28.
- 492-502 Notulen van de vergaderingen van het United Secretariat (USEC) van de Vierde Internationale alsmede correspondentie. 1963-1984. 9 mappen en 2 dozen
  - 492 1963-1975. (doos)
  - 493-494 1976-1979. (493 doos)
  - 495-502 1979-1984
- 503-510 Correspondentie met en andere stukken betreffende het USEC en het Bureau van de Vierde Internationale. 1963-1964, 1972-1987, 1994-1995. 8 mappen

- 503 1963-1964.
- 504 1972.
- 505-507 1973-1976.
- 508 1977-1985.
- 509 1986-1987.
- 510 1994-1995.
- 511 Correspondentie met Livio [Maitan] in Rome. 1968-1972. 1 map
- 512 Reports on Youth Work of the Fourth International. Nos. 1-6 (van no. 6 zijn er 2 versies). 1969-1970. 1 map
- 513 Stukken betreffende het 9e Wereldcongres van de Vierde Internationale in 1969. 1969, 1973. 1 map
- 514 Stukken betreffende de conferentie van de Europese sectie van de Vierde Internationale op 21-22 november 1970 in Brussel. 1970. 1 map
- 515 Aantekeningen betreffende de vergaderingen van het United Secretariat (USEC) en het Bureau van de Vierde Internationale. 1977-1982. 1 deel
- 516-520 Stukken betreffende het 11e Wereldcongres van de Vierde Internationale in november 1979. 1978-1979. 5 mappen
  - 516 'Préparation'.
  - 517-518 'Documentation'.
  - 519 'Rapport politique'.
  - 520 'Résolution politique'.
- 521 Typoscript 'Origins of the Fourth International' door Ernest Mandel. [1987]. 1 stuk
N.B. 'The following is based on a talk given November 1987'.
- 522-523 Stukken betreffende een initiatief van de Vierde Internationale om door middel van een internationale advertentiecampagne op te roepen tot rehabilitatie van de slachtoffers van de processen in Moskou in de jaren dertig. 1987-1988. 2 mappen
- 524-527 Varia Vierde Internationale. Jaren '50-'60. 3 mappen en 1 doos.

- België

- 528-531 Stukken betreffende door Ernest Mandel voor de kaderschool van het Centre Régional d'Éducation Ouvrière (CREO) de Bruxelles verzorgde cursussen over de geschiedenis van de Belgische arbeidersbeweging, het kapitalisme, sociale ongelijkheid en andere onderwerpen. 1954-1959. 4 mappen
- 532 Manuscripten en typoscripten van door [Ernest Mandel] voor de Fédération Bruxelloise des Jeunes Gardes Socialistes verzorgde cursussen over de marxistische economie, het historisch materialisme, de Russische revolutie en andere onderwerpen. [c. 1956-1957]. 1 map
- 533 Stukken betreffende de bijeenkomsten van het Centraal Comité (CC) en het Politiek Bureau (PB) van de Belgische afdeling van de Vierde Internationale alsmede betreffende de Union de la Gauche Socialiste (UGS), de Parti Wallon des Travailleurs (PWT), de Jeune Garde Socialiste (JGS) en de Confédération Socialiste des Travailleurs (CST). 1963-1969. 1 doos
- 534-538 Stukken betreffende de bijeenkomsten van het Bureau en de diverse Comités van de Union de la Gauche Socialiste (UGS) alsmede stukken betreffende de Parti

- Communiste de Belgique (PCB) en de Confédération Socialiste des Travailleurs (CST). 1965-1967. 5 mappen
- 539 Stukken betreffende de bijeenkomsten van het Politiek Bureau (PB) van en andere stukken betreffende de Revolutionaire Arbeidersliga (RAL). Belgische afdeling van de Vierde Internationale. 1976-1979. 1 doos
- 540 Intern Bulletin ('Info', 'Materialen'/'Materiaux') van de RAL. 1976-1979. 1 doos
- 541-543 Stukken betreffende de Parti Ouvrier Socialiste (POS). Section Belge de la Quatrième Internationale/Socialistische Arbeiderspartij (SAP). Belgische afdeling van de Vierde Internationale. 1988-1992. 3 mappen

Frankrijk

- 544 Stukken betreffende de kandidatuur van Alain Krivine voor het Franse presidentschap. 1969. 1 map

Groot-Brittannië

- 545 Rapport van de 'Fact finding commission of the United Secretariat on the internal situation within the International Marxist Group, British section of the Fourth International'. 1972. 1 katern
- 546 Stukken betreffende de Workers Revolutionary Party (WRP) in Groot-Brittannië en het door een International Control Commission ingesteld onderzoek naar de beschuldiging van corruptie aan het adres van G. Healy e.a. 1985-1986. 1 omslag

Verenigde Staten

- 547 'Communists in the Trotsky Mold. A Report on the Socialist Workers Party and the Young Socialist Alliance' door het 'Committee on Internal Security' uit het Huis van Afgevaardigden in de Verenigde Staten. 1971. 1 stuk
- 548-549 Stukken betreffende de Socialist Workers Party (SWP) in de Verenigde Staten en in het bijzonder de uitsluiting van leden van de als 'Rival Party' gekwalificeerde Internationalist Tendency (IT). 1973-1976. 2 mappen
- 550 Stukken betreffende het door de International Control Commission (ICC) op verzoek van het United Secretariat (USEC) van de Vierde Internationale ingestelde onderzoek naar de beschuldiging 'made by the PC of the SWP that the "leadership of the International Majority Tendency including elected members of the United Secretariat was involved in the split operation carried out by the IT"' en het uitgebrachte rapport. 1974-1975. 1 map
- 551 Stuk betreffende het proces waarbij de SWP en de 'Attorney General of the United States of America' tegen over elkaar stonden. [1975]. 1 stuk
- 552 Stukken betreffende de Vierde Internationale en in het bijzonder de opstelling van de SWP in diverse kwesties. 1975-1976 en z.j. 1 map
- 553 Passages uit en commentaar op het Control Commission Report betreffende de SWP. [1979]. 1 stuk
- 554 'Their Trotsky and ours: Revolutionary Continuity today. Transcript of a public talk presented by SWP National Secretary, Jack Barnes, on December 31, 1982, at the McCormick Inn in Chicago, as one of the public events of national convention of the Young Socialist Alliance. [1983]. 1 map

- Overige activiteiten

- 555-556 Aankondigingen van discussiebijeenkomsten, lezingencycli etc., waaraan Mandel deelnam. 1966, 1968-1969, 1973, 1978, 1980-1985, 1987, 1989, 1991 en z.j. 2 mappen
- 557-559 Stukken betreffende de door het Europese Parlement ingestelde Commissie van Onderzoek naar de opkomst van racisme en fascisme in Europa binnen en buiten de Gemeenschap. 1984-1985. 3 mappen
- 560 'De sociaal-economische achtergrond van de groei van fascisme en racisme' door Ernest Mandel. In: Zittingsdocumenten Europees Parlement 1985-1986. Bijdragen van de deskundigen aan de hoorzittingen van de Onderzoekscommissie fascisme en racisme. 1985. 1 deel

DOCUMENTATIE**Publicaties van en over Mandel**

- 561-568 Artikelen van c.q. over Mandel uit kranten en tijdschriften. 1956, 1962-1997 en z.j. 4 dozen en 4 mappen
- 561 1956. (map)
- 562 1962-1969. (doos)
- 563-564 1970-1979. (dozen)
- 565 1980-1989. (doos)
- 566-567 1990-1997. (mappen)
- 568 Z.j. (map)
- 569-577 Exemplaren van periodieken en andere publicaties met artikelen van c.q. over Mandel. 1962-1985, 1988-1995, 1997 en z.j. 7 dozen en 2 mappen
- 569-570 1962-1965. (mappen)
- 571 1966-1969.
- 572 1970-1972.
- 573 1973-1975.
- 574 1976-1979.
- 575 1980-1985.
- 576 1988-1995, 1997.
- 577 Z.j.
- 578 Stencils met teksten van Mandel in het Grieks. 1969 en z.j. 1 map

Overige documentatie

- 579 Nazi-propaganda. 1936, 1939-1940, 1943-1944 en z.j. 1 map
- 580 'Der Schutzgeist der Stalinschen Justiz. Eine Abrechnung mit Lion Feuchtwanger'. 1937. 1 katern
- 581 'Bericht der Minderheit der Untersuchungskommission in der Streitsache Bernhard-Caro einerseits, Schwarzschild andererseits für die Association des Journalistes Allemands Emigrés'. 1937. 1 deel
- 582 Documentatie Vierde Internationale. 1943-1945, 1947 en z.j. 1 map

- 583 Belgische documentatie. 1943-1947. 1 doos
- 584 Poolse documentatie. 1946-1947. 1 map
- 585 Stukken betreffende de verkiezingen in België voor Kamer, Senaat en Provincieraden op 26 juni 1949. 1949. 1 map
- 586 Typoscript [stencil] 'Die neue Phase des monokapitalistischen Systems' door B. Thomas. 194?. 1 map
- 587 Stukken betreffende de Volksraadpleging in België over de koningskwestie op 12 maart 1950. 1950. 1 map
- 588 Stukken betreffende de verkiezingen in België voor Kamer, Senaat en Provincieraden op 4 juni 1950. 1950. 1 map
- 589 Artikel uit het *Leidsch Dagblad* van 22 juni 1961 betreffende de benoeming van M. Mandel tot gewoon hoogleraar in de fysische chemie aan de Leidse Universiteit. 1961. 1 stuk
- 590 Marcelo Segall, 'Las luchas de clases en las primeras décadas de la República de Chile 1810-1846'. Santiago, 1962. Met opdracht van auteur aan Mandel. 1 katern.
- 591 Tekst van een toespraak van Hellmut Lessing, tweede voorzitter van de Sozialistischer Deutscher Studentenbund (SDS), gehouden op 18 mei 1964 tijdens het 'Deutschlandtreffen' in Oost-Berlijn. 1964. 1 stuk
- 592 Typoscript 'La Explotacion de la Clase Obrera en el "Socialismo Real"' door Zbigniew Martin Kowalewski, alsmede kopieën van 'El papel de la guerra revolucionaria en el desarrollo de la cultura' en 'Guerilla estrategica: vanguardia y metodo de movilizacion campesina' van dezelfde auteur. [1967], [1972], 1983. 1 omslag
- 593 'Redefinicion de la dependencia y proceso de marginalizacion en America Latina' por Anibal Quijano. Santiago de Chile. 1970. 1 map
- 594 Typoscript van essay 'Towards a Reevaluation of Friedrich Engels'Origins of the Family, Private Property and the State in the light of modern anthropology and questions raised by recent feminist writers' door J. Garrett. 1971. 1 stuk
- 595 Typoscript 'The Marxism of Ernest Mandel'. [c. 1972]. 1 stuk
- 596 Paper 'An apparent contradiction in Marx's theory of productive and unproductive labor; a proposed 'Marxian'solution' by ?. [c. 1973]. 1 map
- 597 Typoscript 'Logique et dialectique' door Leo Apostel. Met bijlage. 1974 en z.j. 1 map
- 598 Paper 'Labor Migration and Rural Modernization in Africa. Remarks on Sociocultural Continuity' door Peter Skalník en typoscript 'The early State. Theories and Hypotheses' door Henri J.M. Claessen en Peter Skalník. 1975 en z.j. 1 omslag
- 599 'Spécificités de l'Internationalisation de Capital en Amérique Latine' door Pierre Salama. Overdruk met opdracht van auteur aan Mandel. Alsmede een syllabus van deze auteur zonder titel. 1975-1976, 1978. 1 omslag
- 600 'A contribution to the scientific study of the history of trade unions'. door Th. van Tijn. Overdruk met opdracht van auteur aan Mandel. 1976. 1 katern
- 601 Papers 'The absurdity of the rich men's trade doctrine and institutions for the present day world economy and an attempt to reformulate', 'International trade and investment and destruction of world welfare' en 'Self-Management and Cooperation as the Vehicle of the New World Economic Order', alle door J. Vanek. 1976-1977 en z.j. 1 omslag

- 602 Typoscript 'Der Rechtsstaat und die Linke. Thesen zu einem Aspekt der linken Staatsdiskussion' door Peter von Oertzen. 1978. 1 stuk
- 603 'The Asiatic mode of production and feudalism in Indian history and historiography' door Vinayak Purohit, Senior Fellow, Department of Sociology, Bombay University. 1979. 1 stuk
- 604 Typoscript [copie] 'Primitive Accumulation and the Origins of the American Civil War 1790-1861' door Charles Post. 1979. 1 stuk
- 605 Typoscript 'El caracter destructivo del desarrollo de las fuerzas productivas' door Fco. Cepeda Flores, Jesus Cervantes Servin en Ignacio Cepeda Flores. [1979]. 1 stuk
- 606 Tekst van Jürgen Treulieb uitgesproken tijdens de herdenkingsbijeenkomst voor Rudi Dutschke in de Freie Universität Berlin op 3 januari 1980 en andere stukken betreffende het overlijden van Rudi Dutschke, alsmede begeleidend briefje van Treulieb. 1979-1980. 1 map
- 607 Paper 'L'impossible Keynesianisme de gauche' door Jean François Godchau. 1982. 1 omslag
- 608 Typoscript 'The current World Economic Crisis. Causes and Implications' door Anwar Shaikh. 1982. 1 stuk
- 609 Manuscript 'The s(killed labour problem reexamined' by Makoto Itoh, Faculty of Economics, University of Tokio. [c. 1982]. 1 map
- 610 Typoscript van een te publiceren interview van Alec Nove met Ernest Mandel. Met begeleidende brief van 'Robin' aan Mandel. 1984. 1 map
- 611 Typoscript 'Zur Diskussion der Forderung eines allgemeinen Mindesteinkommens' door Götz Rohwer. 1984. 1 stuk
- 612 Typoscript 'Le travail du mineur de fond en Pologne. Entretien avec un militant de "Solidarnosc" de Haute Silésie'. Vertaling uit het Poolse tijdschrift *Inprekor*. Met aantekeningen. 1984-1985. 1 omslag.
- 613 Typoscript 'Cuba. El estado Marxista y "la nueva clase" (Un estudio dialéctico materialista)' door Ariel Hidalgo. [1984]-1985. 1 map
- 614 Typoscript 'Einige Überlegungen zum Gegen- und Miteinander liberaler und konservativer Ideologien' door Wolfgang Schneider. 1985. 1 stuk
- 615 'Marxismus als Tendenzwissenschaft im Werk von Ernst Bloch' door Arno Münster. Overdruk met opdracht van auteur aan Mandel. 1985. 1 katern.
- 616 Paper van Louis Gill 'Sur "Le Socialisme sans Marx" d'Alec Nove' en typoscript van BM 'What is Wrong with Mandel's Approach to Nove' alsmede een niet gedateerd manuscript over het werk van Alec Nove. 1985 en z.j. 1 map
- 617 Tekst van kardinaal Joseph Ratzinger van de Congregatie voor de Geloofsleer 'Instruktion über die christliche Freiheit und die Befreiung'. 1986. 1 stuk
- 618 Typoscript van 'Gesprek met de muze' door Jan Kempen. Met opdracht van de auteur aan Ernest Mandel. 1986. 1 stuk
- 619-620 Typoscript 'Über die Beziehung von politischer Ökonomie und historischem Materialismus in dem theoretischen Auffassungen N.Bucharins unter Berücksichtigung der Kritik W.I. Lenins' door S. Hedeler. 1986. 2 mappen
- 621 Typoscript 'Profit rate, competition and the choice of technique' by Paolo Giussani. 1986. 1 map
- 622 Typoscript 'Accumulation, finance and effective demand in Marx, Keynes and Kalecki' by Anwar Shaikh, Department of Economics, Graduate Faculty, New School for Social Research. 1987. 1 map

- 623 Typoscript 'New Social Movements in the West. Their Causes and Prospects of Development' door Alex. D. Khlopin. c. 1987. 1 stuk
- 624 'The Challenge of the Nicaraguan Revolution' door Paul Le Blanc. 1994. 1 katern
- 625 Typoscript 'La vie de Trotsky (1879-1940)' door Camille Huysmans. Met aantekeningen. Z.j. 1 stuk
- 626 Typoscript 'Marxismus up to date gebracht'door Dov Bar-Nir. Z.j. 1 stuk
- 627 Typoscript van een recensie door Elmar Altvater van 'Die amerikanische Herausforderung' door J.J. Servan-Schreiber en 'Die EWG und die Konkurrenz Europa-Amerika. Eine Antwort auf Servan-Schreiber's "Amerikanische Herausforderung' door Ernest Mandel. Z.j. 1 stuk
- 628 'The new Working Class and Revolutionary Youth', lezing te Tilburg door H. Gintis. Z.j. 1 stuk
- 629 Typoscript 'Man as history-maker. C. Wright Mills' Struggle to unite knowledge and action' door Fredy Perlman. Z.j. 1 map
- 630 Typoscripten en artikelen door Ricardo Martínez Lacy, verbonden aan de Universiteit van Mexico. Z.j. 1 map
- 631 'Marxismus und Psychoanalyse'door Ernst Federn. Overdruk met opdracht van auteur aan Mandel. Z.j. 1 katern
- 632 Typoscript 'L'Innovation selon Marx'. Met begeleidende brief van Christian, waarin deze om commentaar van Mandel vraagt. Z.j. 1 map
- 633 Typoscript 'La Belgique entre l'état fort et le socialisme' door ?. Met bijlagen. Z.j. 1 map
N.B. Dit typoscript is vermoedelijk niet van Mandel.
- 634 Overige documentatie (gedrukten). 1918, 1930, 1937, 1943-1947 en z.j. 1 pak

ANNEX

Archief van Gisela Mandel-Scholtz

Correspondentie

- 635-642 Ingekomen brieven. 1949-1967, 1972-1975. 7 pakken en 1 map
- 635-636 1949-1958.
- 635 A-K.
- 636 L-Z.
- 637-638 1954-1963.
- 637 A-H.
- 638 I-Z.
- 639-640 1961-1967.
- 639 A-H.
- 640 K-M.
- 641 N-Z.
- 642 1972-1975. Met bijlagen (map)
- 643-647 Ingekomen brieven van familieleden. 1955-1972. 5 pakken
- 643-644 1955-1961.

- 645-646 1962-1969.
647 1967-1972.
- 648 Felicitatiebrieven bij de verloving van Gisela Scholtz en Ernst-Albert Ortmann in juli 1960. 1960. 1 map
- 649 Felicitatiebrieven bij het huwelijk van Gisela Scholtz en Klaus Meschkat op 3 juli 1962 te Berlijn. 1962. 1 map
- 650 Brieven van Klaus Meschkat. 1961-1969. 1 pak
- 651 Correspondentie van Gisela Meschkat met Ute Martin, werkzaam bij de Forschungs- und Beratungsdienst für Industrie und Wirtschaft G.m.b.H. te Hamburg en verslagen van gesprekken van 'Mehta' met diverse personen over de politieke situatie in India. 1965-1969. 1 map

Overige

- 652-653 Stukken betreffende de 'Youth Coordination', gerelateerd aan het United Secretariat (USEC) van de Vierde Internationale. 1968-1969. 2 pakken
- 654 Stukken betreffende de Sozialistischer Deutscher Studentenbund (SDS), de studentenrevolte en de tournee van Gisela door de Verenigde Staten. 1968-1971. 1 doos
- 655 Stukken betreffende de verhindering door de Sabena op instigatie van de Amerikaanse ambassade te Brussel van een reis van Gisela Mandel naar de Verenigde Staten. 1970. 1 map
- 656 Interne discussie bulletins en andere stukken betreffende de International Marxist Group (IMG). 1971. 1 map
- 657-659 Stukken betreffende de International Marxist Group (IMG) in Groot-Brittannië en in het bijzonder de onderzoekscommissie inzake de conflicten binnen deze Britse sectie van de Vierde Internationale, waarbij de discussies over de rol van vrouwen binnen de beweging een grote rol speelden. 1971-1972. 3 mappen
- 660 *Inprekorr. Internationale Presse Korrespondenz der IV. Internationale* en correspondentie van Gisela Mandel met Willy Boepple, Ingo Speidel, Theo Wiering en anderen. 1971-1972. 1 pak
- 661-667 Notulen van de bijeenkomsten van het Comité Central (C.C.) van de Ligue Révolutionnaire des Travailleurs (LRT), Section Belge de la Quatrième Internationale / Revolutionaire Arbeiders Liga (RAL), Belgische Afdeling van de Vierde Internationale en andere stukken betreffende de Vierde Internationale in België, inclusief de Jeune Garde Socialiste. 1971-1974. 7 pakken
- 661-662 1971.
663 1971-1972.
664-665 1971-1973.
666-667 1973-1974.
- 668-669 Stukken betreffende de bijeenkomsten van het Politiek Bureau (PB) van en andere stukken betreffende de Revolutionaire Arbeidersliga (RAL). Belgische afdeling van de Vierde Internationale. 1974-1976. 1 doos en 1 map
- 668 1974.
669 1974-1976.
- 670-671 Vertalingen door Gisela Mandel van Engels- en Franstalige artikelen in het Duits. Jaren '60-'70. 2 mappen

672-673 'Auszüge und Arbeiten' van Gisela Scholtz. 1955-1959. 2 pakken

Documentatie

674 Kopie van artikel 'Die rote Nacht der Quartier Latin' door Gisela Scholtz in 'Pariser Mai. Extra'. Z.j. 1 omslag

Stukken afkomstig van Bruno Coppieters

675 Kopieën van diverse typoscripten en andere stukken. 1989 en z.j. 1 map

Stukken afkomstig van Georges Dobbeleer

676 Officiële documenten van de Belgische sectie van de Vierde Internationale gemaskeerd als verzonden brieven aan vrienden. 1954-1960. Met begeleidende brief. 2005. 1 map

Stukken afkomstig van Ernst Federn

677 Brieven van Ernest (en Gisela en later Anne) Mandel aan Ernst en Hilde Federn. 1946-1955, 1959, 1962, 1965-1967, 1969-1970, 1974, 1976, 1978, 1982, 1984, 1986-1988, 1990, 1992. 1 map

678 Brief van ? (handtekening onleesbaar) aan Ernst en Hilde Federn. 1945. 1 stuk

679 Brief van Karl en Lotte Kautsky aan Ernst Federn. 1950. 1 stuk
N.B. Nrs. 677-679 door Ernst Federn 'geretourneerd' aan Anne Mandel.

Stuk afkomstig van Chris den Hond

680 Uitgetypte tekst van een interview van Tariq Ali met Ernest Mandel. Z.j. 1 map

Kopieën verstrekt door officiële instanties

681-682 Kopieën van de door de 'Archief- en documentatiedienst' resp. de Statutendienst' aangelegde dossiers over Henoach Mandel, Rosa Mateles en Ernest Mandel. 1944-1964. Met begeleidende brief. 2002. 2 mappen

683 Kopieën gemaakt van documenten in het persoonsdossier Ernest Mandel van de Vrije Universiteit Brussel. 1972-1973, 1990 en z.j. 1 map

Aanvulling 2009

684 Brief d.d. 29.10.1979 van Gisela Mandel-Scholtz uit Parijs aan Helmut Wendler en brief d.d. 28.03.1982 van Ernest Mandel aan Helmut Wendler na het overlijden van Gisela Mandel-Scholtz. 1979, 1982. 1 map
N.B. Toegevoegd is de brief d.d. 05.12.2009 van Helmut Wendler aan het IISG waarin hij beide door hem aan het IISG geschonken brieven toelicht evenals de door hem geschonken geluidsbanden van een door Mandel thuis voor een Duits publiek ingesproken rede ten tijde van zijn inreisverbod voor de Duitse Bondsrepubliek.

Aanvulling 2010

- 685 Fotokopie van een vervalst identiteitsbewijs waarmee Ernest Mandel zich tijdens de Tweede Wereldoorlog uitgaf voor Joseph Arsène Leopold Navez. 1943. 1 stuk
N.B. Fotokopie ontvangen van het Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis in Gent.

Aanvulling 2016

- 686 Briefje d.d. 3 april 1979 van Ernest Mandel aan Leni en wenskaart van Ernest Mandel en Gisela Scholtz aan Leni Jungclas (1917-2009), vrouw van Georg 'Schorsch' Jungclas. 1979 en z.j. 1 omslag

Aanvulling 2019

- 687 Tekst van een gastcollege 'Inleiding in het histories-materialisme. I. De wetenschap van het histories-materialisme; II. De burgerlijke maatschappij'. 'Kollege van 20 september 1976 te Utrecht' door Ernest Mandel. [1976]. 1 omslag
N.B. Dit college is door Mandel gegeven ten behoeve van: 'I.P.A.W., afdeling Voorkandidaats Pedagogiek, Bijlhouwerstraat 6 Utrecht'.

Restanten

- 688 'Restanten', overgebleven na ordening van het archief Mandel. 1 doos

Aanvulling 2008

- 689-698 Correspondentie, interne bulletins en overige stukken. Ca. 1937 - ca. 1947. 10 dozen

- 689 Deel 1. 1 doos
- 690 Deel 2. 1 doos
- 691 Deel 3. 1 doos
- 692 Deel 4. 1 doos
- 693 Deel 5. 1 doos
- 694 Deel 6. 1 doos
- 695 Deel 7. 1 doos
- 696 Deel 8. 1 doos
- 697 Deel 9. 1 doos
- 698 Deel 10. 1 doos

- 699 3 digitale foto's van de metalen kist waarin de stukken, die zich nu bevinden in de archiefdozen, genummerd 689-698, gedurende vele jaren in het geheim in België zijn bewaard. Z.j.
N.B. De foto's zijn gemaakt na overdracht van de stukken aan het IISG. De originele kist is niet bewaard.

Aanvulling 2009

- 700-702 Diverse stukken. 3 dozen
- 700 Deel 1. 1 doos
  - 701 Deel 2. 1 doos
  - 702 Deel 3. 1 doos